

Tartu Ülikool
Sotsiaalteaduste valdkond
Haridusteaduste instituut
Koolieelse lasteasutuse õpetaja õppekava

Marge Punga

TARTU LINNA ÜHE LASTEAIA ÕPETAJATE JA LASTEVANEMATE
ARVAMUSED TÕHUSA OMAVAHELISE INFOVAHETUSE, KOOSTÖÖ JA
SUHTLUSVIISIDE KOHTA

Bakalaureusetöö

Juhendaja: inglise keele algõpetuse nooremlektor Kristel Ruutmets

Tartu 2022

KOKKUVÕTE

TARTU LINNA ÜHE LASTEAIA ÕPETAJATE JA LASTEVANEMATE ARVAMUSED TÕHUSA OMAVAHELISE INFOVAHETUSE, KOOSTÖÖ JA SUHTLUSVIISIDE KOHTA

Lasteaiaõpetajate ja lapsevanemate jaoks on oluline usalduslik ja toimiv koostöö lasteaia ja pere vahel ning tõhus ja avatud infovahetus. Infotehnoloogia kiire areng võimaldab õpetajatel ja vanematel suhelda digivahendite kaudu, kuid jätkuvalt on päevakohased ka silmast-silma vestlused. Uurimuse eesmärk oli selgitada välja, millised on Tartu linna ühe lasteaia õpetajate ja lapsevanemate arvamused tõhusast infovahetusest ning infovahetusega seotud koostööst ja suhtlusviisidest. Selleks viidi läbi küsitlused lasteaiaõpetajate ja lapsevanemate hulgas, mille tulemusena selgus, et enamus vastajaid olid kasutatavate suhtluskanalitega rahul, kuigi nende kasutussagedus õpetajate ja vanemate hulgas veidi erines. Nii õpetajate kui vanemate jaoks olid olulised vajaduspõhised nõustamised ja igapäevase tagasiside andmine vanemale lapse arengu kohta. Omavahelise meeldiva suhtlusviisi infovahetuseks tagas vastastikune usaldus ja lugupidamine.

Võtmesõnad: lapsevanem-õpetaja, koostöö, infovahetus, suhtluskanalid, lasteaed

ABSTRACT

KINDERGARTEN TEACHERS' AND PARENTS' OPINIONS ABOUT EFFICIENT INFORMATION EXCHANGE, COOPERATION AND COMMUNICATION IN ONE TARTU KINDERGARTEN

Reliable and efficient cooperation as well as effective and open communication between kindergartens and families is important for teachers and parents. The rapid development of infotechnology allows teachers and parents to communicate through digital tools, but face-to-face conversations are still of importance. The aim of the study was to find out the teachers' and parents' opinions about efficient information exchange and related cooperation as well as ways of communication in one Tartu kindergarten. Surveys were conducted among the kindergarten teachers and parents. The results revealed that most respondents were satisfied with the communication channels used in the kindergarten, even though the frequency of their usage by the teachers and parents slightly varied. Both the teachers and parents considered need-based consultation and daily feedback about the child's development important. A pleasant communication was ensured by having mutual trust and respect.

Keywords: parent-teacher cooperation, information exchange, communication channels, kindergarten

SISUKORD

SISSEJUHATUS	4
TEOREETILINE ÜLEVAADE.....	5
Lasteaiaõpetajate ja lapsevanemate koostöö	5
Koostöövormid infovahetuseks ning vanemate kaasamine lasteaias	6
Usalduslikud suhted ja partnerlus tõhusaks infovahetuseks	7
Infovahetus lasteaiaõpetajate ja vanemate vahel.....	9
Suhtluskanalid infovahetuseks lasteaias	10
UURIMUSE EESMÄRK JA UURIMUSKÜSIMUSED.....	11
METOODIKA	12
Valim	12
Andmekogumine	12
Andmeanalüüs.....	13
TULEMUSED	13
ARUTELU	21
Töö piirangud.....	23
Töö praktiline väärtus ja suunad edasiseks uurimistööks	23
TÄNUSÕNAD.....	23
AUTORSUSE KINNITUS	23
KASUTATUD KIRJANDUS	24
LISAD.....	27

SISSEJUHATUS

Usalduslik koostöö ja infovahetus lastevanemate ning lasteaiaõpetajate vahel on aktuaalne tänapäeva ühiskonnas. Koolieelse lasteasutuse tööd reguleerivates õigusaktides on sätestatud asutuse ja vanemate koostöö. Koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava (2008/2011) näeb ette, et koostöö toimub vanema ja lasteaiaõpetaja vahel ning samuti peab koostöö toimuma nii meeskonnaliikmete kui ka õpetajate ja vanemate vahel. Lapsevanemate ja lasteaiaõpetajate vaheline koostöö ja suhtlus algab juba enne lapse lasteaeda minekut. Lasteaiaõpetaja jagab vanemale enne lapse lasteaeda tulekut informatsiooni nii rühma kui ka õpetajate kohta (Kööp, 2017).

Haridusele ja kasvatusel on seatud kõrged nõudmised. Eesmärgiks on luua lastele hariv õppekeskkond ja eakohane areng. Õpetajate peamised suhtluskanalid infoedastamiseks vanemale on igapäevased lühivestlused, arenguestlused ja üritused, kuhu kaasatakse ka lapsevanemad (Veisson & Suur, 2005). Vanemate soov on infovahetuse abil saada rohkem tagasisidet igapäevaste tegevuste kohta lasteaias, suhelda rohkem õpetajatega silmast silma ning olla kaasatud lasteaia tegemistesse (Almann & Kuusman, 1999). Bronfenbrenneri (1994) bioökoloogilise mudeli järgi on lapsevanem ja lasteaed lapse esmasd suhtluspartnerid, aktiivsed ja head suhted lähedastega on lapse jaoks olulised.

Õppimiseks, arenemiseks ja kasvamiseks loodud keskkonna eest kannavad hoolt nii vanem kui ka õpetaja (Almann, 2009). Lapsevanema ja lasteaiaõpetaja vaheline meeldiv ja kiire infovahetus soosib vanema head meelestatust koostöös lasteaiaga. Lasteaiaõpetajate ja lastevanemate tõhus infovahetus on oluline tegur meeldiva koostöö tekkimiseks pere ja lasteasutuse vahel. Soosivaid tegureid infovahetuseks ja koostööks vanema ja õpetaja vahel on mitmeid, millel lõputöös ka pikemalt peatutakse. Omakorda on olulised ka suhted lasteaiaõpetajate ja lastevanemate vahel, mis tagavad hea ja jätkusuutliku koostöö.

Kuna tõhus infovahetus lasteaiaõpetajate ja vanemate vahel aitab kaasa sujuvale koostööle nende vahel ja loob usalduslikud suhted, siis on oluline uurimisprobleem, kuidas lasteaiaõpetajate ja lastevanemate infovahetus ning infovahetusega seotud koostöö ja suhtlusviisid praktikas toimivad. Bakalaureusetöö eesmärk on selgitada välja, millised on Tartu linna ühe lasteaia õpetajate ja lapsevanemate arvamused tõhusast infovahetusest ning infovahetusega seotud koostöö ja suhtlusviiside kohta.

TEOREETILINE ÜLEVAADE

Lasteaiaõpetajate ja lapsevanemate koostöö

Koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava (2008/2011) sätestab lasteasutuses vanemate ja lasteaiaõpetajate koostöö, mille eesmärgiks on lapse kestev areng õppetegevuse kaudu. Haridusele ja kasvatuslele on seatud kõrged nõudmised. Päevakohane on lasteaiaõpetajate ja lapsevanemate koostöö eesmärgiga luua lastele parim arengukeskkond lasteaias ja kodus (Veisson, 2005). On leitud (Häidkind & Palts, 2013) et lapse kohanemisele lasteaiaiga aitavad kaasa õpetajate ja vanemate omavaheline hea suhtlus.

Lastevanemate ja lasteaiaõpetajate vaheline koostöö algab hetkest, mil vanemad koos lapsega lasteaia uksest sisse astuvad. Selleks, et laps tunneks ennast hästi ja turvaliselt lasteaias, on tähtis roll vanema ja õpetaja usalduslikul koostööl, mis tagab lapse arengu toetamise lasteaias ja kodus. Oluline on ühine arusaam lapse arengu toetamise võimalustest ja vastastikustest ootustest (Õun & Suur, 2009) ning see põhineb avatud suhtlemisel, usaldusel ja viisakusel (Koolieelse lasteasutuse riiklik ..., 2008/2011).

Mitmed autorid (Kikas *et al.*, 2011) on leidnud, et pärast Eesti taasiseseisvumist on toimunud muutus usaldusväärsema koostöö suunas ja vastutuse osakaal on koostöö loomisel rohkem langenud õpetajatele kui vanematele. Õpetajate ja lapsevanemate koostööd puudutavas uurimuses (Kikas *et al.*, 2011) ilmnes, et Soome lapsevanemad suhtlevad rohkem õpetajatega kui Eesti lapsevanemad. Uurimusest selgus ka, et hea, lugupidav ja teisega arvestav suhe on tugevaks aluseks koostöö ja partnerluse loomisel ning ka usalduse edasiseks arendamiseks (Kikas *et al.*, 2011). Soomes läbi viidud uuringust selgus, et valdav enamus õpetajaid (90%) on rahul koostööga õpetajate ja vanemate vahel. Vanemad omakorda hindavad igapäevast suhtlust õpetajatega, kui õpetaja ja vanem mõistavad teineteist (Veisson, 2005).

Õpetajad loovad arendava ja turvalise keskkonna laste kasvamiseks ja arenemiseks koostöös lastevanematega ning hoolitsevad lapse tervise ja elu eest lasteasutuses olemise ajal (Koolieelse lasteasutuse seadus, 2008). Vanemate ja õpetajate vaheline usaldus on eeltingimuseks pidevale koostööle ja toetab omakorda usalduse loomise jätkuvust (Kikas *et al.*, 2011). Lasteaed nõustab ja abistab lapsevanemaid, toetab lapse kasvamist ja arengut ning arvestab lapse individuaalsust. Mõlemapoolse koostöö toetamiseks on oluline, et vanem tunneks huvi lapse arengu ja edusammude

kohta. Oluline teave lapsevanemalt lapse kohta aitab õpetajal alustada vestlust lapsega, toetada teda õppe- ja kasvatustegevustes ning mõista lapse eripära (Õun & Suur, 2009).

Koostöövormid infovahetuseks ning vanemate kaasamine lasteaias

Üheks lastevanematega koostöö vormiks on tagasisidestamine. Lapsevanematele tagasiside andmine toetab lapse sotsialiseerumist ja arengut ning seega on suure tõhususega. Tagasiside on oluline nii kogu lasteaia kui ka rühma õpetajate jaoks (Kalmus & Palts, 2015). Samuti on vanemal võimalus õppe- ja kasvatus küsimuste tekkimisel saada toetust ja nõu rühmaõpetajalt. Vanemal on võimalus osaleda õppe- ja kasvatustegevuse planeerimisel ning anda lasteaiale tegevuste kohta tagasisidet (Koolieelse lasteasutuse riiklik ..., 2008/2011).

Nii õpetajad kui ka vanemad on arvamusel, et tõhus suhtlemine ja koostöö on võimatu ilma vastastikuse usalduse ja lugupidamiseta (Kikas *et al.*, 2011). Perekond ja lasteaed suudavad luua hea kasvukeskkonna üksnes koostööd tehes vastastikuse usaldusega selleks, et jõuda mõlemapoolse soovitud tulemuseni. Lapsevanem kasvatab last enda väärtushinnangute järgi. Kui õpetaja mõistab ja hindab vanema kasvatusmeetodeid, siis tagab see vanema ning õpetaja vahelise hea ja toimiva koostöö (Almann, 2009). Vanemad peavad oluliseks õpetajaga usaldusliku koostöö edendamisel õpetaja kogemusi ja haridust (Kikas *et al.*, 2011). Samuti on olulise tähtsusega vanemale eelnevad koostöö kogemused lasteaia personaliga (Almann, 2009).

Lapse arengu seisukohalt on vanemale esmatähtis teada, milline kasvukeskkond on lasteaia rühmas ning millised on kasvukeskkonna tegurid. Neid arvestades oskab vanem suunata oma lapse arengut ka kodustes tingimustes (Õun & Suur, 2009). Ühelt poolt on lapse kasvukeskkonna tegurid kodu ja vanemad, teisalt aga lasteaed õppekasvatuse tegevustega.

Lasteaiaõpetaja üheks ülesandeks on koostöö kavandamine. Esmalt tuleks välja selgitada koostöö vajadus. Seejärel mõlemate osapoolte ootused. Lähtuvalt lapsevanema ja õpetaja vajadustest ning ootustest koostab lasteaiaõpetaja tegevuskava, kus on kirjas selged eesmärgid ja tegevused. Koostöö edendamiseks on arvestatud mõlema osapoole ootuseid (Õun & Suur, 2009). Koostöö ei toimi, kui puudub vanema ja õpetaja suhetes usaldus, toetus ja hea läbisaamine. Kui õpetaja arvestab lapsevanema kasvatus meetoditega ning kogemustega lapse kasvatamisel, siis see võib tagada lapsele lasteaia keskkonnas hea meeleolu (Almann, 2009).

Vanemate kaasamine on lasteaias olulisel kohal nii õpetajate kui lastevanemate jaoks. Koolieelse lasteasutuse seadus (2018) on sätestanud õiguse vanematel tutvust

teha lasteasutuse õppe- ja päevakavaga ning saada informatsiooni lasteaia töökorralduse kohta. Igal lapsevanemal on võimalus kaasa rääkida õppekava ja rühma tegevuste osas ja teha omapoolseid ettepanekud. Igapäevaselt saab vanem vestelda õpetajaga, osa võtta lapse arenguestlustest ning osaleda rühma koosolekutel (Õun & Suur, 2009). Vajadusel selgitab õpetaja vanemale lasteasutuse töökorraldust ja õpetamise viise (Häidkind, 2007).

Vanemate kaasamine otsuste tegemisse nõuab õpetajatelt aktiivset suhtlust vanematega enne protsessi algust, selle ajal ja pärast seda (Abubakari, 2020, Kalmus & Palts, 2015). Suhtlus õpetajate ja vanemate vahel loob hea platvormi selleks, et toetada lapse akadeemilise arenguga seotud probleeme ning lapse õppimisvajadust. Lapse arengu tõhusaks toetamiseks on õpetaja ja vanema korduv kontakt oluline. Meeldiv suhtlus on üks vormidest vanemate kaasamiseks (Abubakari, 2020). Vanemate kaasamine lasteaia tegevustesse võib positiivselt mõjutada ka lasteasutuse keskkonda (Bramesfeld *et al.*, 2013).

Vanemate kaasamise uuringud on näidanud, et märkimisväärsed erinevused vanemate aktiivse kaasatuse osas puudutavad sotsiaalseid ja majanduslikke võimalusi. Partnerlus ja koostöö õppeasutuse ja vanemate vahel on üksteist toetav, mille eesmärk on edendada laste õppimist, motivatsiooni ja arengut (Driessen, 2019). Enamus vanemad on aktiivsed osalejad rühma tegevustes ja lasteaia üritustel, sest nende soov on toetada lapse eakohast arengut ja seeläbi suurendada enda vastutust (Õun & Suur, 2009). Edukaks kaasamiseks on olulised lapsevanemate ja õpetajate omavahelised head suhted, mille loomisel mängib suurt rolli õpetaja. Heade suhete loomise eelduseks on see, et õpetaja teab ja arvestab pere väärtustega (Peterson, 2018).

Usalduslikud suhted ja partnerlus tõhusaks infovahetuseks

Lasteaiaõpetajate ja lapsevanemate koostöö põhimõtete aluseks on asjaolu, et lapsevanemaid kaasatakse aktiivselt, luuakse usaldav suhe individuaalselt iga perekonnaga ning lasteaiaõpetaja arvestab lapsevanema kasvatusmeetodeid ja kogemust. (Almann, 2009). Vanemate ja õpetajate partnerlus on oluline. Koostöö saavutamiseks õpetajate ja lapsevanema partnerluses tuleb selgeks teha nii vanemate kui ka õpetajate konkreetsed rollid. Õppeasutusel on roll vanemate kaasamisel ning omavahelise partnerluse arendamisel ja hoidmisel (Genalen, 2019). Partnerlus soosib vanemate ja õpetajate igapäevast pühendumist koostööle, lapse kasvamise, arengu ning õppimise toetamiseks. See nõuab vastastikust usaldust, austust ja võrdsust õpetajate ja

vanemate vahel. Partnerluse eesmärk on ka vanematega koostöö tõhustamine (Kikas *et al.*, 2011).

Partnerlus tähendab, et perekonnal ja lasteaial on võrdne roll ja vastutus lapse hariduse ja arengu ees. Aktiivset suhtlemist vanemate ja õpetajate vahel peetakse laste akadeemilise arengu olulisemaks toetavaks teguriks (Kalmus & Palts, 2015).

Igapäevane suhtlus lapsevanema ja rühmaõpetaja vahel toetab vanemat lapse arengu ja koduste harivate tegevuste osas, kuna suhtlus hõlmab kahte osapoolt, kes jagavad teavet. Vanemate ja õpetaja partnerlus on kasulik lapse arengu ja heaolu parandamiseks (Abubakari, 2020). Pedagoogid ja teadlased nõustuvad, et kodu kaasamisel on oluline panus lapse teekonnal eduni, kuid selle rakendamine on tihti väljakutse vanematele. Sageli puuduvad vanematel oskused aidata oma last õppetegevuses (Genalen, 2019).

Oluline on õpetajate ja vanemate heasoovlik tihe suhtlus ning mõlemapoolsete ootustega arvestamine ja nende otsuste läbiarutamine (Õun & Suur, 2009). Avatud suhtlust on vaja igapäevaselt vanematega lasteaedades meeldiva koostöö loomiseks (Kikas *et al.*, 2011). Hea suhtlus ja koostöö peab toimima ka lapse parema arengu, tagasiside ning omavahelise mõistmise jaoks (Almann, 2009).

Inimesed kalduvad usaldama neid, kes on nendega iseloomult sarnased või samade vaatenurkadega. Usaldusväärseid suhteid vanemate ja lasteaiaõpetajate vahel võib takistada õpetajate autoriteetne positsioon ning erimeelsused, väärtuste ja laste kasvatamisega seotud küsimustes (Kikas *et al.*, 2011). Oluline on anda lasteaia toimuvast teada lapsevanemale, kuna see loob vanemas usalduse, rahulolu ja kiindumuse lasteaia personali suhtes (Almann, 2009).

Lugupidavad ja head suhted õpetajate ja vanemate vahel igas keskkonnas põhinevad teineteisega arvestamisel ja teineteise tundmisel. Selline suhtlustasand loob meeldiva lasteasutuse, kus igal lapsel on hea areneda, olenemata tema akadeemilistest teadmistest või perekonna taustast (Schihalejev, 2017). Pere ja õpetajate vahelist koostööd võib takistada vanemate ja õpetajate usalduse mitte tekkimine. Oluline on luua varakult usaldusväärne suhe õpetajate ja lastevanemate vahel. Pere ja õpetajate vahelised usalduslikud ja head suhted on olulised, sest see on hea alus toimiva suhte loomiseks (Kikas *et al.*, 2011).

Õpetajad võivad mõista vanemate suhtlemist väga erinevalt, seega on eetiline hoida õpetajate ja vanemate suhtlemisel ametialast distantssi. Tulemuslik koostöö on õpetaja ja lapsevanema vahel siis, kui õpetaja saab astuda vanemaga võrdsetel alustel dialoogi ja näha neid partneritena vastastikusel haridustegevuses (Steh & Kalin, 2011). Oluline on tõhus partnerlus õpetajate ja lapsevanemate vahel, kuna seos nende kahe

vahel toob lastele positiivset mõju. Konkreetne partnerlus suurendab laste õppimismotivatsiooni ning positiivset käitumist (Genalen, 2019).

Lasteaias olles kohaneb laps keskkonnaga ja loob suhteid rühmakaaslaste ning õpetajatega (Tropp & Saat, 2008). Seega on väga tähtsal kohal ka suhtlus õpetajate ja laste vahel. Lapse suhtlus eakaaslastega arendab lapsel füüsilist, sotsiaalset, emotsionaalset ja kognitiivset arengut. Lapsed õpivad omavahelise suhtluse kaudu uusi kogemusi, teadmisi ja oskusi ning oma arvamuse jagamist. Peterson (2018) toob välja, et lasteaiaõpetaja loob meeldivad ja austavad suhted nii lapsevanematega kui ka lastega. Õpetaja igapäevaselt enda töös toetab ja kuulab vanemat ning ka last. Õpetaja loob tingimused, et lapsel oleks võimalus omandada eakohased oskused ühtlasi kindlustab lastele hea ettevalmistus täiskasvanueluks.

Infovahetus lasteaiaõpetajate ja vanemate vahel

Koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava (2008/2011) sätestab, et rühma õpetaja edastab vanemale regulaarselt informatsiooni lapse arengu ja õppetegevuse kohta. Õppe- ja kasvatustegevuse küsimuste korral on õpetaja kohustatud abistama ja nõustama lapsevanemaid ja ka nende laste vanemaid, kelle lapsed ei käi lasteaias, aga elavad samas piirkonnas (Koolieelse lasteasutuse seadus, 2018). Õpetaja jagab iga lapse kohta personaalset informatsiooni ainult lapsevanemale (Häidkind, 2007). Infovahetuseks, mis sisaldab lapse isikuandmeid valib õpetaja kõige turvalisema keskkonna (Kalmus & Palts, 2015) ning see saab toimuda nii silmast silma kui meediakanalite kaudu.

Rimm-Kaufmani ja Pianta (2005) järgi on võimalik lasteaiaõpetajate ning vanemate vahelist suhtlust jagada põhiliseks ja juhuslikuks. Põhiline suhtlus hõlmab silmast silma vestlusi õpetaja ja vanema vahel, lühikesi vestlusi lasteaeda toomisel ja seal viimisel, igapäevaseid telefonikõnesid vanemaga ning ühisüritusi lasteaias. Suhtlus võib kesta nii lühemat kui pikemat aega, olla algatatud nii õpetaja kui vanema poolt ning olla positiivne ehk tõhus või mitte. Juhusliku suhtluse all on silmas peetud teateid ja infokirju, mis ei ole suunatud ühele lapsele ja tema perele, vaid kogu rühmale.

Lasteaiaõpetajate ja lapsevanemate omavaheline teadmiste jagamine ning infovahetus silmast silma võimaldab tagada lapsele eakohase arengu (Steh & Kalin, 2011). Eduka infovahetuse aluseks on usalduslik suhe vanematega ning lapsevanema osaluse oluliseks pidamine. Õpetaja ja lapsevanema igapäevane informatiivne suhtlus, kus tähtsal kohal on individuaalsed vestlused ja tagasiside vanemale lapse arengu kohta, on olulised usalduslikus suhtes (Õun & Suur, 2009).

Suhtlus vanemate ja õpetajate vahel loob sotsiaalse süsteemi, mis moodustab last toetava võrgustiku ning on oluline lapse akadeemiliste teadmiste ja edusammude tegemiseks (Kalmus & Palts, 2015). Kiire ja tõhusa infovahetuse aluseks on hea kommunikatsioon ning vaja on ka head koostööd ja usalduslikke suhteid. Heade suhete olemasolu või nende puudumine osapoolte vahel näitab, kui tõhusaks infovahetus kujuneb (Schihalejev, 2017).

Digitaalse tehnoloogia kiire areng mõjutab oluliselt ka lasteaia ja kodu suhtlust. Õpetaja poolt postitatud sisu e-kirjana või sotsiaalmeedia gruppi võib muuta õpetaja ja vanemate vahelist suhtlust tõhusamaks (Kalmus & Palts, 2015).

Suhtluskanalid infovahetuseks lasteaias

Vanematega suhtlemiseks ja neile informatsiooni edastamiseks on lasteaiaõpetajatel mitmeid erinevaid kanaleid. Interneti kiire areng on suurendanud digikanalite tähtsust lasteasutusega seotud omavahelises suhtluses nagu e-post, tekstisõnumid ning muud võrgus olevad suhtlusvõrgustike platvormid, kuid nende kõrval on traditsioonilised kanalid nagu isiklikud vestlused, telefonikõned ja päeviku täitmine jätkuvalt päevakohased tegevused (Kalmus & Palts, 2015). Silmast silma suhtlust on jäänud järjest vähemaks, kuid leidub ka neid vanemaid, kes sellist suhtlusvormi eelistavad.

Suhtluskanali valikul on õpetajal oluline lähtuda edastatava info sisust ning valida selleks kõige turvalisem suhtluskanal (Kalmus & Palts, 2015). Igapäevase infovahetuse jaoks on võimalik kasutada e-kirju ja veebiplatvorme, mis edendavad tõhusat koostööd (Abubakari, 2020). Antud ajahetkel on Eestis tavapärane, et õpetajad kasutavad lapsevanematega suhtlemiseks Facebooki e-listi, lasteaia e- keskkonda Eliis, e-postkasti ning mobiilseid kõnesid ja sõnumeid.

Õpetaja ja vanema vahel muutub infovahetus tõhusamaks, kui suhtluskanali eelistused kattuvad, sest nii on edukamalt võimalik toetada lapse arengu protsessi ja sotsialiseerumist. Vanema jaoks on oluline kindel suhtluskanal, kust ta saab teavet lapse õpitulemuste, käitumise ja emotsioonide kohta päeva jooksul (Kalmus & Palts, 2015).

Infotehnoloogia kiire areng loob võimaluse kõigile osapooltele suhelda erinevate meediakanalite kaudu, osaleda aktiivselt teabevahetuses ja suhelda nii isiklikult kui ka tööalaselt (Kalmus & Palts, 2015). Digitaalne meedia oma erinevate suhtlus platvormidega pakub lasteaedadele ja peredele suhtlemiseks mitmeid viise ning hõlmab endas interneti kasutamise pädevust. Nii õpetajad kui ka vanemad peavad oluliseks sotsiaalmeedia platvorme, mis hõlbustavad nende omavahelist kommunikatsiooni. Suhtlus sotsiaalmeedias kahe osapoole vahel peaks olema positiivne, asjalik ja nõu

andev (Abubakari, 2020). Vanemate kaasamine läbi sotsiaalse võrgustiku võib parandada vanemate ja õpetajate vahelisi suhteid. Sotsiaalsed vanematevahelised suhted suurendavad vanemate teadlikkust lasteasutuses toimuvast (Macphee *et al*, 2018).

Kalmus ja Palts (2015) on seisukohal, et digikanalid võimaldavad muuta pere ja õpetaja suhtlust tõhusamaks ja avatumaks, mõjutades seeläbi positiivselt vanemate hoiakuid ja võimalusi osaleda lapse akadeemilises õppetöös. Õpetaja ja vanema suhtlus on sel juhul sagedasem ja tulemuslikum, sest vanemal on õppetegevusest parem ülevaade.

UURIMUSE EESMÄRK JA UURIMISKÜSIMUSED

Lasteaiaõpetajatel puudub tihtipeale ühtne suhtluskanal infovahetuseks lastevanematega ning vanemale informatsiooni ja tagasiside edastamine sõltub suuresti õpetaja pädevustest ja oskustest. Lasteaiaõpetaja kohustuseks on edastada vanemale regulaarselt informatsiooni lapse arengu ja õppetegevuse kohta. Tõhusa infovahetuse ja koostöö jaoks on oluline lapsevanemate ning lasteaiaõpetajate heasoovlik, usaldav, aktiivne ja tihe suhtlus. Selleks on oluline leida ühtne ja turvaline suhtluskanal, mis muudaks infovahetuse lasteaia ja pere vahel tõhusamaks.

Varasemalt on Tartu Ülikoolis küll uuritud koostööd ning koostöövõimalusi nii lasteaiaõpetajate kui ka lapsevanema vaatenurgast (vt nt Kullama, 2015; Ostra, 2018; Puur, 2019), aga pole keskendunud konkreetset infovahetusele ja suhtluskanalitele lasteaiaõpetajate ning lapsevanemate vahel. Tõhus infovahetus ja sobilik suhtluskanalite valik on olulise tähtsusega õpetajate ja vanemate omavahelises koostöös. Uurimuse eesmärk on selgitada välja, millised on Tartu linna ühe lasteaia õpetajate ja lapsevanemate arvamused tõhusast infovahetusest ning infovahetusega seotud koostöö ja suhtlusstiilide kohta.

Töö eesmärgini jõudmiseks püstitati järgmised uurimisküsimused:

1. Milline arvamus on lasteaiaõpetajatel ja lapsevanematel tõhusast omavahelisest infovahetusest ja infovahetuseks kasutatavatest suhtluskanalitest?
2. Milline koostöö on lasteaiaõpetajate ja lapsevanemate arvates kõige sobilikum infovahetuseks ning mis põhjustel?
3. Milline suhtlusviis on lasteaiaõpetajate ja lapsevanemate arvates infovahetuseks kõige tõhusam ning mis põhjustel?

METOODIKA

Valim

Uurimus viidi läbi ühes Tartu linna lasteaias ning valimi moodustasid sama lasteaia erinevate rühmade õpetajad ja lapsevanemad. Küsitluse läbiviimise ajaperioodil oli lasteaias 11 rühma umbes 170 lapsega, 18 rühmaõpetajat, neli assistenti, kaks muusikaõpetajat ja üks liikumisõpetaja. Tegemist on mugavusvalimiga, sest töö autor pöördus uurimuse läbiviimiseks talle tuttava lasteaia poole. Nõusoleku uurimuse läbiviimiseks antud lasteaias andis lasteaia juhtkond. Lõpliku valimi moodustasid 15 lasteaiaõpetajat ning 24 lapsevanemat.

Andmekogumine

Andmete kogumiseks kasutati töö autori poolt koostatud veebipõhiseid küsimustikke, mis olid mõeldud lasteaiaõpetajatele (vt Lisa 1) ja lapsevanematele (vt Lisa 2). Küsimustike koostamisel tugineti töö teoreetilisele osale ning uurimuse eesmärgile ja uurimisküsimustele. On leitud (Laherand, 2008), et andmete kogumine interneti vahendusel küsimustiku abil võimaldab säästa ajaressurssi ja jõuda kõigi inimesteni ning interneti vahendusel andmekogumine suurendab andmete sotsiaalset mitmekesisust.

Mõlemad küsimustikud jaotati uurimisküsimuste alusel kolme plokki: esimene osa oli seotud õpetajate ja lapsevanemate omavahelise infovahetuse ja selleks kasutatavate suhtluskanalitega, teine osa käsitles õpetajate ja lapsevanemate koostööd infovahetuse raames ja kolmas osa puudutas infovahetuseks kasutavaid suhtlusstiile. Mõlemas küsimustikus oli üheksa küsimust. Peamiselt oli tegu valikvastustega kinniste küsimustega, kus kasutati erinevaid skaalasisid. Esines nii sagedusskaalasisid (sageli... üldse mitte) kui ka 5-palliseid Likert - skaalasisid (väga rahul... üldse mitte rahul; täiesti sobilik... üldse mitte sobilik; nõustun täielikult... ei nõustu üldse). Viimaste puhul oli keskmiseks vastusevariandiks „ei oska öelda“. Esines ka poolavatud küsimusi, millele vastajad said lisada oma põhjenduse. Kõik ankeetides olevad küsimused olid mõlemale sihtrühmale identsed.

Vastajaid informeeriti sellest, et küsimustikule vastamine on vabatahtlik ja anonüümne ning küsimustiku täitmine võtab aega umbes viis minutit. Detsembris 2021. a viis töö autor läbi pilootuuringu kümne inimese hulgas, kelle vastused jäid välja põhiuurimusest. Vastanute seas oli nii lapsevanemaid, kui õpetajaid. Piloteerimise tulemusena selgus, et küsimustiku sisu peeti arusaadavaks ning ettepanekuid küsimustiku muudatusteks ei tehtud. Põhiuurimus viidi läbi jaanuarist kuni veebruarini 2022. a. Lasteaia juhtkonnale saadeti elektroonilisel teel küsimustik palvega edastada see

kõigi rühmade õpetajatele ning lapsevanematele. Esialgse kirja järgselt saadeti lasteaia juhtkonnale meeldetuletuskiri kaks nädalat hiljem eesmärgiga suurendada valimit.

Andmeanalüüs

Kinniste küsimuste abil saadud tulemusi analüüsiti kvantitatiivsete andmeanalüüsimeetodite abil tabelarvutusprogrammis Excel. Tulemuste esitamisel kasutatakse kirjeldavat statistikat: sagedustabeleid, protsente, aritmeetilist keskmist ja standardhälvet. Poolavatud küsimustele antud vastuseid analüüsiti koondades sisuliselt sarnased arvamused. Tulemusi analüüsiti uurimistulemuste kaupa. Töös esitatud tsitaatide puhul on lapsevanema arvamused märgistatud tähega „L“ ja lasteaiaõpetaja arvamused tähega „Õ“. Uuringus kogutud andmeid kasutab töö autor ainult uuringu eesmärgiks. Saadud tulemused edastatakse peale lõputöö kaitsmist uurimuses osalenud lasteaia juhtkonnale, et nad saaksid teha vajadusel muudatusi infovahetuse ja koostöö tõhustamiseks lapsevanemate ja õpetajate vahel.

TULEMUSED

Alljärgnevalt esitatakse saadud tulemused uurimisküsimuste kaupa.

Lasteaiaõpetajate ja lapsevanemate arvamus tõhusast omavahelisest infovahetusest ja infovahetuseks kasutatavatest suhtluskanalitest

Tulemustest selgus, et lasteaiaõpetajad kasutasid vanematega omavaheliseks infovahetuseks kõige sagedamini lasteaia e-keskkonda Eliis ja lastevanemate koosolekuid. Kõige harvem kasutati selleks otstarbeks vestlusi vanemaga lapse lasteaeda toomisel ja viimisel. Täpsem infot on leitav tabelist 1.

Tabel 1. Lasteaiaõpetajate arvamus suhtluskanalite kasutamise sagedusele infovahetuseks lapsevanematega

Suhtluskanalid	Sageli	Mõnikord	Harva	Üldse mitte	M	SD
Lasteaia e-keskkond Eliis	15	0	0	0	4,0	0,00
Lastevanemate koosolekud	13	2	0	0	3,9	0,35
Lapse arenguestlused	5	6	4	0	3,1	0,80
Mobiilsed kõned ja sõnumid	7	4	3	1	3,1	0,99
Lasteaia üritused	5	5	5	0	3,0	0,85
Facebooki e-list	7	1	2	5	2,7	1,40
e-postkast	2	7	2	4	2,5	1,06
Vestlused lapse lasteaeda toomisel ja viimisel	2	1	3	9	0,7	1,10

Märkused. Sageli – 4; Mõnikord – 3; Harva – 2; Üldse mitte – 1; M – keskmine; SD – standardhälve

Küsitluses osalenud lapsevanemate tulemustest selgus seevastu, et vanemad kasutasid õpetajatega omavaheliseks infovahetuseks kõige sagedamini vestlusi lapse lasteaeda toomisel ja viimisel ning mobiilseid kõnesid ja sõnumeid. Kõige harvem kasutati selleks otstarbeks lasteaia üritusi. Täpsemat infot vaata tabelist 2.

Tabel 2. Lapsevanemate arvamus suhtluskanalite kasutamise sagedusele infovahetuseks lasteaiaõpetajatega

Suhtluskanalid	Sageli	Mõnikord	Harva	Üldse mitte	M	SD
Vestlused lapse lasteaeda toomisel ja viimisel	15	8	1	0	3,6	0,58
Mobiilsed kõned ja sõnumid	15	3	6	0	3,4	0,88
Lapse arenguestlused	13	5	6	0	3,3	0,86
Lasteaia e-keskkond Eliis	13	6	1	4	3,2	1,13
Facebooki e-list	13	4	1	6	3,0	1,29
Lastevanemate koosolekud	9	7	7	1	3,0	0,93
e-postkast	10	5	5	4	2,9	1,15
Lasteaia üritused	6	7	9	2	2,7	0,95

Märkused. Sageli – 4; Mõnikord – 3; Harva – 2; Üldse mitte – 1; M – keskmine; SD – standardhälve

Umbes pooled küsitlusele vastanud lasteaiaõpetajatest (46,7%) ja lastevanematest (50%) olid väga rahul käesoleval hetkel enda rühmas infovahetuseks kasutatavate suhtluskanalitega, pigem rahul olid 33,3% õpetajatest ja 45,8% vanematest ning vaid kolm õpetajat ja üks vanem ei olnud nendega pigem rahul. Oma vastuseid põhjendasid kõik 15 õpetajat. Üheksa õpetajat 15st arvas, et info liikumine on kiire ja mugav ning valitud suhtluskanalid toetavad omavahelist infovahetust. Need üheksa õpetajat, kes olid rahul käesoleval hetkel enda rühmas lapsevanemaga infovahetuseks kasutatavate suhtluskanalitega, tõid välja, et info liikumine oli hea, infokanalid olid mugavad ja kiired ning suhtlus oli turvaline. Samuti arvasid õpetajad, et valitud suhtluskanalid toetasid kodu ja lasteaia koostööd. Kuus lasteaiaõpetajat, kes ei olnud pigem rahul rühmas lapsevanemaga infovahetuseks kasutatavate suhtluskanalitega, tõid põhjendusena välja, et lapsevanemad alles tutvusid Eliisi keskkonnaga ning neil oli vaja harjuda infot seal jälgima. Enamus õpetajaid tõi välja, et infovahetuseks oli rühmas loodud mitmeid erinevaid suhtluskanaleid, nt lasteaia e-keskkond Eliis, facebooki e-list, e-postkast ja rühma teadetetahvel, kuid lastevanemate hulgas oli ikkagi vanemaid, kes ei lugenud või jälginud ühtegi neist.

Hetkel on meil neid kanaleid liiga palju, ühel vanemal pole Facebooki ja teine ei loe meile ja siis otsustasime, et kõik info saadetakse kõikidesse kanalitesse. (Õ-15)

Kõik 24 lapsevanemat põhjendasid samuti oma vastust suhtluskanalite kasutamise kohta. Enamus lapsevanemaid tõi välja, et infot jagatakse mitmest kanalist ning info liikumine oli sujuv ja kiire. Vanemad tõi välja, et õpetajad on aktiivsed info jagajad ning vajalik info oli lapsevanemale kättesaadav.

Kogu vajalik info on minuni õigeaegselt jõudnud ja pigem on seda mitmes kanalis duubeldatud, et midagi märkamata ei jääks. (L-13)

Üks vanem 24st ei olnud rahul suhtluskanalitega oma lapse rühmas ning tõi põhjendusena välja, et soovis otsest suhtlust õpetajaga, kuid oli märganud, et õpetajal polnud selleks sageli aega.

Lasteaiaõpetajate ja lapsevanemate arvamused koostöövormidele ja – võimalustele infovahetuseks

Tulemused näitasid (vt tabel 3), et lasteaiaõpetajad pidasid, kas täiesti sobilikuks või pigem sobilikumaks koostöövormiks lapsevanemaga infovahetuseks kolme küsimustikus esitatud varianti: vajaduspõhine nõustamine (M 4,8, SD 0,41), igapäevane tagasiside andmine vanemale lapse arengu kohta (M 4,7, SD 0,49) ning vanemate aktiivne kaasamine üritustesse ja informatiivsetele koosolekutele (M 4,6, SD vastavalt 0,63 ja 0,51). Videotelekonverentsi, nt Zoom-i vestluste puhul oli palju neid lasteaiaõpetajaid, kes ei osanud hinnangut anda (M 3,5, SD 0,74).

Tabel 3. Lasteaiaõpetajate arvamus koostöövormide kasutamisele infovahetuseks lapsevanemaga

Koostöövormid	Täiesti sobilik	Pigem sobilik	Ei oska öelda	Pigem mitte sobilik	Üldse mitte sobilik	M	SD
Lapsevanema vajaduspõhine nõustamine	12	3	0	0	0	4,8	0,41
Lapsevanemale igapäevaselt tagasiside andmine nende lapse arengu kohta	10	5	0	0	0	4,7	0,49
Lapsevanema aktiivne kaasamine lasteaia / rühma üritustesse	10	4	1	0	0	4,6	0,63
Lapsevanematega informatiivsete koosolekute läbiviimine	9	6	0	0	0	4,6	0,51
Individuaalsed kohtumised lapsevanemaga	9	4	1	1	0	4,4	0,91
Lapsevanema aktiivne kaasamine lasteaia	5	7	2	1	0	4,1	0,88

õppeprotsessi							
Videotelekonverentsi (nt. Zoomi) vestlused lapsevanemaga	1	7	6	1	0	3,5	0,74

Märkused. Täiesti sobilik – 5; Pigem sobilik – 4; Ei oska öelda – 3; Pigem mitte sobilik – 2; Üldse mitte sobiv – 1; M – keskmine; SD – standardhälve

Nagu õpetajate puhul pidasid ka lapsevanemad täiesti sobilikuks või pigem sobilikumaks infovahetusega seotud koostöövormiks vajaduspõhist nõustamist (M 4,4, SD 0,78) ning tagasiside andmist vanemale lapse arengu kohta (M 4,7, SD 0,48). Sobilikuks peeti individuaalseid kohtumisi (M 4,4, SD 0,58) ja informatiivsete koosolekute läbiviimist (M 4,3 SD 0,86). Sarnaselt õpetajatele pidasid ka vanemad kõige vähem sobilikuks koostöövormiks videotelekonverentsi vestlusi (M 3,8, SD 0,76). Täpsemat infot vaata tabelist 4.

Tabel 4. Lapsevanemate arvamus koostöövormide kasutamisele infovahetuseks lasteaiaõpetajatega

Koostöövormid	Täiesti sobilik	Pigem sobilik	Ei oska öelda	Pigem mitte sobilik	Üldse mitte sobilik	M	SD
Lapsevanemale igapäevaselt tagasiside andmine nende lapse arengu kohta	16	8	0	0	0	4,7	0,48
Individuaalsed kohtumised lapsevanemaga	11	12	1	0	0	4,4	0,58
Lapsevanema vajaduspõhine nõustamine	14	6	4	0	0	4,4	0,78
Lapsevanematega informatiivsete koosolekute läbiviimine	12	8	3	1	0	4,3	0,86
Lapsevanema aktiivne kaasamine lasteaia õppeprotsessi	7	13	3	1	0	4,1	0,78
Lapsevanema aktiivne kaasamine lasteaia / rühma üritustesse	7	13	2	2	0	4,0	0,86
Videotelekonverentsi (nt. Zoomi) vestlused lapsevanemaga	4	13	6	1	0	3,8	0,76

Märkused. Täiesti sobilik – 5; Pigem sobilik – 4; Ei oska öelda – 3; Pigem mitte sobilik – 2; Üldse mitte sobiv – 1; M – keskmine; SD – standardhälve

Koostöövõimalusi puudutavate väidete tulemustest ilmnes, et kõik õpetajad nõustusid sellega, et lapsevanemale tagasiside andmine lapse arengu kohta on oluline

ning oluliseks peeti ka lasteaia ja vanemate koostööd (M 4,9, SD 0,35). Enamus õpetajaid (12 õpetajat 15st) ei nõustunud sellega, et infovahetuseks lapsevanemaga puudub ühtne suhtluskanal (M 1,9, SD 1,16). Täpsemat infot vaata tabelist 5.

Tabel 5. Lasteaiaõpetajate arvamused infovahetusega seotud koostöövõimalustest lapsevanemaga

Koostöövõimalused	Nõustun täielikult	Pigem nõustun	Ei oska öelda	Pigem ei nõustu	Ei nõustu üldse	M	SD
Lapsevanemale tagasiside andmine lapse arengu kohta on oluline.	15	0	0	0	0	5,0	0,00
Lasteaia ja vanemate koostöö on oluline.	13	2	0	0	0	4,9	0,35
Igapäevane suhtlus lapsevanema ja õpetaja vahel tagab hea koostöö.	11	3	1	0	0	4,7	0,62
Laps tunneb ennast rühmas hästi, sest koostöö vanemate ja õpetajate vahel on usalduslik.	9	6	0	0	0	4,6	0,51
Vanemate kaasamine rühmas on olulisel kohal.	8	5	2	0	0	4,4	0,74
Vanemad on aktiivsed osalejad rühma tegevustes ja lasteaia üritustel.	4	7	2	2	0	3,9	0,99
Vanemal on võimalus kaasa rääkida rühmategevuste osas	3	7	4	1	0	3,8	0,86
Perekonnal ja õpetajal on võrdne roll lapse hariduse ja arengu ees.	6	4	0	4	1	3,7	1,45
Vanemal on võimalus osaleda õppe- ja kasvatustegevuse planeerimisel.	2	7	4	2	0	3,6	0,91
Infovahetuseks lapsevanemaga puudub ühtne suhtluskanal.	0	3	0	5	7	1,9	1,16

Märkused. Nõustun täielikult – 5; Pigem nõustun – 4; Ei oska öelda – 3; Pigem ei nõustu – 2; Ei nõustu üldse – 1; M – keskmine; SD – standardhälve

Lapsevanemad hindasid kõige kõrgemalt väiteid, mis olid seotud sellega, et igapäevane suhtlus lapsevanema ja õpetaja vahel tagab hea koostöö (M 4,8, SD 0,68) ning et laps tunneb ennast rühmas hästi, sest koostöö vanemate ja õpetajate vahel on usalduslik (M 4,7, SD 0,56). Ka enamus küsitletud lapsevanemaid (18 vanemat 24st) ei nõustunud sellega, et infovahetuseks lasteaiaõpetajaga puudub ühtne suhtluskanal (M 2,0, SD 1,2). Täpsemat infot vaata tabelist 6.

Tabel 6. Lapsevanemate arvamused infovahetusega seotud koostöövõimalustest lasteaiaõpetajaga

Koostöövõimalused	Nõustun täielikult	Pigem nõustun	Ei oska öelda	Pigem ei nõustu	Ei nõustu üldse	M	SD
Igapäevane suhtlus lapsevanema ja õpetaja vahel tagab hea koostöö.	20	3	0	1	0	4,8	0,68
Laps tunneb ennast rühmas hästi, sest koostöö vanemate ja õpetajate vahel on usalduslik.	17	6	1	0	0	4,7	0,56
Lapsevanemale tagasiside andmine lapse arengu kohta on oluline.	17	6	0	1	0	4,6	0,71
Lasteaia ja vanemate koostöö on oluline.	13	10	0	1	0	4,5	0,72
Perekonnal ja õpetajal on võrdne roll lapse hariduse ja arengu ees.	11	10	1	2	0	4,3	0,90
Vanemate kaasamine rühmas on olulisel kohal.	8	13	2	1	0	4,2	0,76
Vanemal on võimalus kaasa rääkida rühmategevuste osas.	2	12	4	5	1	3,4	1,06
Vanemad on aktiivsed osalejad rühma tegevustes ja lasteaia üritustel.	2	7	8	6	1	3,1	1,03
Vanemal on võimalus osaleda	2	7	7	6	2	3,0	1,12

õppe- ja kasvatustegevuse planeerimisel. Infovahetuseks lasteaiaõpetajaga puudub ühtne suhtluskanal.	0	4	2	7	11	2,0	1,2
--	---	---	---	---	----	-----	-----

Märkused. Nõustun täielikult – 5; Pigem nõustun – 4; Ei oska öelda – 3; Pigem ei nõustu – 2; Ei nõustu üldse – 1; M – keskmine; SD – standardhälve

Umbes pooled küsitlusele vastanud lasteaiaõpetajatest (46,7%) ja lastevanematest (37,5%) hindasid lasteasustuse ja pere vahelist koostööd seoses infovahetusega väga heaks. Hinnata ei osanud seda kolm vanemat ning üks vanem hindas seda halvaks. Kõik 15 õpetajat põhjendasid enda arvamust ning 10 lasteaiaõpetajat tõid välja, et käesoleval õppeaastal suhtlesid nad vanemaga individuaalselt lapse lasteaeda toomisel ja lasteaiast viimisel, andes vanemale igapäevast tagasisidet. Üks õpetaja tõi välja, et nõustas vajaduspõhiselt lapsevanemat, kui nägi, et oli vaja anda nõu probleemi lahendamiseks ja kokkulepete sõlmimiseks. Oma vastust põhjendasid samuti kõik 24 vanemat ning vastustest kajastus, et sel õppeaastal olid vanemad kasutanud õpetajaga infovahetuseks enim digivõimalusi. Kõige kiirem infovahetus toimus vanemal õpetajaga lasteaia e-keskkonnas Eliis ja Facebooki e-listis.

Individuaalne suhtlemine lastevanematega, koosolekud, kuna on COVID - 19, siis kõiki meetmeid ei ole võimalik aktiivselt kasutada. (Õ-9)

Vanem, kes ei olnud rahul koostööga tõi välja, et seoses COVID - 19-ga ei olnud võimalus õpetajaga sagedasti kohtuda ning vanem ei saanud kaasa rääkida õppetöös, rühmatöös ja rühmaüritustel.

Lasteaiaõpetajate ja lapsevanemate arvamus tõhusast suhtlusviisist infovahetuseks

Kõik lasteaiaõpetajad leidsid, et nad säilitasid vanemaga suheldes silmside, suheldes temaga avatult ja heasoovlikult ning kuulasid vanemat aktiivselt vestluse ajal. Kõige harvemini kasutatavaks variandiks märgiti vanema mitte kuulamine ning vestlusse sekkumine (M 1,3, SD 0,46). Täpsemat infot vaata tabelist 7.

Tabel 7. Lasteaiaõpetajate arvamus kasutatavatest suhtlusviisidest infovahetuseks lapsevanemaga

Suhtlusviisid	Sageli	Mõnikord	Harva	Üldse mitte	M	SD
Säilitan suhtluses lapsevanemaga silmside.	15	0	0	0	4,0	0,00

Suhtlen lapsevanemaga avatult ja heasoovilikult.	15	0	0	0	4,0	0,00
Kuulan aktiivselt lapsevanemat temaga vesteldes.	15	0	0	0	4,0	0,00
Kuulan lapsevanemat ja vastan, kui ta on oma lause lõpetanud.	14	1	0	0	3,9	0,26
Suhtlen hinnanguvabalt lapsevanemaga.	13	2	0	0	3,9	0,35
Julgen välja öelda oma mõtteid isegi, kui need ei pruugi lapsevanemale meeldida.	11	3	1	0	3,7	0,62
Käitun nii, et see lapsevanemale meeldib.	7	6	1	1	3,3	0,88
Tunnetan suhtlustõrget ning väldin seda lapsevanemaga vesteldes.	2	5	6	2	2,5	0,92
Ma ei kuula lapsevanemat ära ning sekkun vestlusesse.	0	0	4	11	1,3	0,46

Märkused. Sageli – 4; Mõnikord – 3; Harva – 2; Üldse mitte – 1; M – keskmine; SD – standardhälve

Küsitlusele vastanud vanemate vastustest selgus, kõige sagedamini kasutatavad variandid olid samad, mis õpetajate puhul: silmside hoidmine, aktiivne kuulamine vestluse ajal (mõlemal variandil M 4,0, SD 0,2) ning avatud ja heasoovlik suhtlus õpetajaga (M 3,9, SD 0,28). Kõige harvemini kasutatavaks variandiks märkisid vanemad õpetajaga vesteldes suhtlustõrke tunnetamise ning selle vältimise (M 1,4, SD 0,71). Täpsemat infot vaata tabelist 8.

Tabel 8. Lapsevanemate arvamused kasutatavatest suhtlusviisidest infovahetuseks lasteaiaõpetajaga

Suhtlusviisid	Sageli	Mõnikord	Harva	Üldse mitte	M	SD
Säilitan suhtluses lasteaiaõpetajaga silmside.	23	1	0	0	4,0	0,20
Kuulan aktiivselt lasteaiaõpetajat temaga vesteldes.	23	1	0	0	4,0	0,20
Suhtlen lasteaiaõpetajaga avatult ja heasoovilikult.	22	2	0	0	3,9	0,28
Kuulan lasteaiaõpetajat ja vastan, kui ta on oma lause lõpetanud.	20	4	0	0	3,8	0,38
Suhtlen hinnanguvabalt lasteaiaõpetajaga	19	4	1	0	3,8	0,53
Julgen välja öelda oma mõtteid isegi, kui need ei pruugi lasteaiaõpetajale meeldida.	11	10	2	1	3,3	0,81
Käitun nii, et see lasteaiaõpetajale meeldib.	7	12	1	4	2,9	1,02

Ma ei kuula lasteaiaõpetajat ära ning sekkun vestlusesse.	1	1	7	15	1,5	0,78
Tunnetan suhtlustõrget ning väldin seda lasteaiaõpetajaga vesteldes.	1	0	6	17	1,4	0,71

Märkused. Sageli – 4; Mõnikord – 3; Harva – 2; Üldse mitte – 1; M – keskmine; SD – standardhälve

Nii õpetajad kui vanemad tõid välja mitmeid sarnaseid põhjuseid hea infovahetuse toimimiseks osapoolte vahel. Kõigi vastanute jaoks oli olulisel kohal avatud, sõbralik, aus ja heasoovlik suhtlus. 15-st õpetajast oli 12-ne jaoks oluline kuulata ära lapsevanema mõtted, soovid ja mured. Üks õpetaja tõi välja, et vastastikuse austuse alustaladeks oli kõige olulisem jääda vanema suhtes heasoovlikuks ning suhelda hinnanguvabalt. Kõigi vanemate jaoks oli oluline otsene suhtlus õpetajaga. Üks lapsevanem pidas head suhtlust õpetajaga oluliseks ka enda lapse heaolu nimel.

ARUTELU

Käesoleva uurimuse eesmärk oli selgitada välja, millised on Tartu linna ühe lasteaia õpetajate ja lapsevanemate arvamused tõhusast infovahetusest ning infovahetusega seotud koostöö ja suhtlusviiside kohta.

Uurimuse tulemusena selgus, et lasteaiaõpetajad ja lapsevanemad peavad väga oluliseks tõhusat infovahetust ning infovahetusega seotud koostööd ja suhtlusviise. Kõigi vastanute jaoks oli oluline avatud, sõbralik, aus ja heasoovlik suhtlus olenemata suhtluskanalist. Järgnevalt tuuakse välja ja tõlgendatakse olulisemad tulemused uurimisküsimuste kaupa.

Esimese uurimusküsimuse abil sooviti teada saada, milline arvamus on lasteaiaõpetajatel ja lapsevanematel tõhusast omavahelisest infovahetusest ja infovahetuseks kasutatavatest suhtluskanalitest. Kui küsitletud õpetajad kasutasid vanematega suhtluseks kõige sagedamini e-keskkonda Eliis ja lastevanemate koosolekuid, siis vanemate arvates leidsid kõige sagedasemat kasutust vestlused lapse lastaeda toomisel ja viimisel ning mobiilsed kõned ja sõnumid. Rimm-Kaufman ja Pianta (2005) on leidnud, et vanemad eelistavad põhilist suhtlust juhuslikule suhtlusele. Põhiline suhtlus on suunatud ühele lapsele ning hõlmab õpetaja ja vanemate vahel lühikesi vestlusi ning on tõhus. Sama kinnitasid ka küsitletud vanemate vastused. Õpetajad kasutasid kõige sagedamini selliseid kanaleid, kus suhtlus oli suunatud pigem tervele rühmale, nagu Eliis ja koosolekud. Antud suhtluskanalid võimaldavad kõige kiiremini jagada infot korraga kõigile vanematele. Tulemustest selgus, et kõik lapsevanemad ei olnud veel pädevad Eliisi kasutajad ning seetõttu, võis sealt info

kättesaamine olla nende jaoks raskendatud. Digikeskkonna kasutamine võib mõjutada oluliselt õpetajate ja vanemate suhtlust. Ka Kalmus ja Palts (2015) on toonud välja, et suhtlus meediakanalite kaudu mõjutab lasteaia ja pere vahelist suhtlust. Vanemad tõid välja, et igapäevaselt ei jõua nad jälgida Eliisi ning seetõttu võib jääda neil osa infost kätte saamata. Seega võib osade vanemate jaoks meediakanalite kasutamine mõjutada pere ja lasteaia vahelist suhtlust ka negatiivselt.

Teise uurimusküsimusega sooviti teada, millised on lasteaiaõpetajate ja lapsevanemate arvamused koostöövormidele ja -võimalustele infovahetuseks. Vanemate suurema kaasamise ja koostöö suunas liigub järjest rohkem õppeasutusi, eesmärgiga muuta paremaks kõigi laste haridusvõimalused (Driessen, 2019). Ka Veisson (2005) toob välja, et tähtsal kohal koostöös perega on parima arengukeskkonna loomine lastele. Nii vanemad kui õpetajad pidasid sobilikuks koostöövormiks vajaduspõhist nõustamist ja igapäevast tagasiside andmist vanemale lapse arengu kohta. Õpetajad tõid välja, et silmast-silma suhtluses tekib vähem arusaamatusi ning lisaküsimusi vanemal. Zoomi osas ei osanud nii mitmed vanemad kui õpetajad seisukohta võtta. Ilmselt on põhjus selles, et Zoom on lasteaia keskkonnas suhtlemiseks uus suhtluskanal ning õpetajatel ja vanematel puudub seetõttu kogemus hinnangu andmiseks. Tulemustest selgus, et kõiki koostöövorme, näiteks lapsevanema aktiivset kaasamist lasteaia/ rühma üritustesse ja individuaalseid kohtumisi lasteaiaõpetajaga ei olnud õpetajatel ja vanematel uuringu läbiviimise hetkel võimalus aktiivselt kasutada seoses Covid-19 piirangutega. Nii õpetajate kui vanemate arvates ei puudunud omavaheliseks infovahetuseks ühtne suhtluskanal. Lasteaia keskkonnas on mitmeid suhtluskanaleid infovahetuseks ning seetõttu leiab igaüks endale meelepärase. Vanemad hindasid pere ja lasteaia vahelist koostööd seoses infovahetusega väga heaks. Meeldiv koostöö vanemate ja õpetajate vahel tagab lapsele hea ja rahuliku kasvukeskkonna. Õpetajate ja vanemate jaoks oli oluline vahetu ja tõhus suhtlus, mis toetab lapse arengut. Tõhusat suhtlust ja koostöö tähtsust lapse kasvukeskkonnas on rõhutanud Kikas jt (2011) oma uurimuses.

Kolmanda uurimusküsimusega selgitati välja, millist suhtlusviisi kasutavad lasteaiaõpetajad ja lapsevanemad kõige sagedamini omavaheliseks infovahetuseks. Hea infovahetuse toimimiseks pidasid oluliseks nii õpetajad kui vanemad, et omavahelises suhtluses oleks silmside hoidmine, aktiivne kuulamine ning heasoovlik suhtlus. Küsitlusele vastanud õpetajad ja vanemad tõid välja, et nii nende jaoks oli oluline teineteise ärakuulamine ja enda arvamuse esitamine. Ka Kikas jt (2011) ja Õun jt (2009) on leidnud, et õpetajate ja vanemate heasoovlikku tihedat suhtlust soodustavad

vastastikune usaldus ja lugupidamine. Selline suhtlusstiil loob omavahelise meeldiva infovahetuse (Schihalejev, 2017).

Töö piirangud

Läbiviidud uurimisel on mõned piirangud. Esiteks küsitluses osalenud vanemate arv jäi oodatust märksa väiksemaks, vaatamata katsele valimit suurendada. Seetõttu pole vanemate arvamused ja hinnangud üldistatavad kogu lasteaia vanemate ulatuses. Suurem valim oleks andnud ülevaatlikuma ja usaldusväärsema pildi lapsevanemate arvamustest ja hinnangutest selle lasteaia lõikes. Teiseks, kuna uurimus toetus ainult ühe Tartu lasteaia õpetajate ja vanemate küsitlusele, ei ole saadud vastused üldistavad laiemale valimile.

Töö praktiline väärtus ja suunad edasiseks uurimistööks

Käesoleva uurimuse tulemusi on võimalik kasutada lähtekohana edasiste uurimuste tegemisel. Näiteks võib uurimuse tulemusi edaspidi kasutada sama lasteaia või teiste lasteaedade õpetajate ja vanemate arvamuste ja hinnangute mahukamal uurimisel, arendades edasi uurimuse raames kasutatud küsimustikku.

TÄNUSÕNAD

Tänan kõiki, kes aitasid selle töö valmimisel kaasa küsimustikule vastates. Soovin tänada oma juhendajat Kristel Ruutmetsa abistavate kommentaaride ning soovitude eest.

AUTORSUSE KINNITUS

Kinnitan, et olen koostanud ise käesoleva lõputöö ning toonud korrektselt välja teiste autorite ja toetajate panuse. Töö on koostatud lähtudes Tartu Ülikooli haridusteaduste instituudi lõputöö nõuetest ning on kooskõlas heade akadeemiliste tavadega.

Marge Punga

/allkirjastatud digitaalselt/

23.05.2022

KASUTATUD KIRJANDUS

- Abubakari, Y. (2020). Perspectives of Teachers and Parents on Parent-Teacher Communication and Social Media Communication. *Journal of Applied Technical and Educational Sciences JATES*, 10, 5-36.
- Almann, S. (2009). Partnerlus - lasteaia ja lapsevanemate koostöö alus. E. Kulderknup (Toim), *Õppe- ja kasvatustegevuse korraldus* (lk 51-63). Studium.
- Almann, S., & Kuusmann, M. (1999). Kodu ja lasteasutus koostöös. *Lapsevanema ja kasvataja käsiraamat*. Haridusministeerium.
- Bramesfeld, K. D., Carrick, A. C., Lessmeier, S. L., Nicoloff, A. N., Keiser, M. E., & Metter, S. A. (2013). Parental Involvement in a Childcare Center: Assessing Predictors of School-Based Involvement. *Psi Chi Journal of Psychological Research*, 18(3), 103–115.
- Bronfenbrenner, U. (1994). Ecological models of human development. In M. Gaucain, & M. Cole, (Eds.), *Readings on the Development of Children.,- 2nd Ed* (pp 37–43). Freeman.
- Driesse, G. (2019). Parental Involvement, parental participation, parent-school-community partnerships. *Research Gate* , 1, 279.
- Genalen M. P. (2019). Home-School Partnership in Kindergarten. *Volume – 5*.
- Häidkind, P. (2007). Erivajadustega lapsed lasteaia. A. Kivi, & L. Varvas (Koost), *Psühhosotsiaalse keskkonna juhendmaterjal koolieelsetele lasteasutustele*. (lk29-34). Tervise Arengu Instituut.
- Häidkind, P., & Palts, K. (2013). Lapse arengu hindamine ja koostöö lapsevanematega. P. Häidkind, K. Palts, J. Pillmann, K. Ennok, K. Villems, & T. Peterson (Koost), *Lapse arengu hindamise ja toetamise juhendmaterjal koolieelsetele*

lasteasutustele. (lk 30-34).

https://www.hm.ee/sites/default/files/juhendmaterjal_alusharidus.pdf

Kalmus, V., & Palts, K. (2015). Digital channels in teacher-parent communication: The case of Estonia. *International Journal of Education and Development Using Information and Communication Technology*, 11, 65-81.

Kikas, E., Kontoniemi, M., Lerkkanen, M.-K., Lyyra, A.-L., Niilo, A., & Poikonen, P.-L. (2011). Mutual trust between kindergarten teachers and mothers and its associations with family characteristics in Estonia and Finland. *Scandinavian Journal of Educational Research*, 55,23-37.

Kikas, E., Peets, K., & Niilo, A. (2011). Assessing Estonian mothers' involvement in their children's education and trust in teachers. *Early Child Development and Care*, 181(8), 1079–1094.

Koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava (2008/2011). *Riigi Teataja*, I, 23, 152.

<https://www.riigiteataja.ee/akt/13351772>

Koolieelse lasteasutuse seadus. (2018). *Riigi teataja* 27,387.

<https://www.riigiteataja.ee/akt/114032011006>

Kullama, M. (2015). *Lasteaiaõpetajate ja lastevanemate hinnangud omavahelisele koostööle Saare maakonna näitel*. Publitseerimata bakalaureusetöö. Tartu Ülikool.

Kööp, K. (2017). Koostöö lastevanematega. K. Nugin, & T. Õun (Koost), *Õppe- ja kasvatustegevus lasteaias* (lk 344-348). Atlex.

Laherand, M. –L.(2008). Kvalitatiivne uurimisviis. OÜ Infotrükk.

Ostra, G. (2018). *Lapsevanemate ja lasteaia õpetajate koostöö lasteaia-ja erirühmades kahe lasteaia näitel*. Publitseerimata bakalaureusetöö. Tartu Ülikool.

- Peterson, T. (2018). Õpetaja professionaalsus. K. Nugin, & T. Õun, (Koost), *Õppe- ja kasvatustegevuse lasteaias* (lk 306- 318). Atlex.
- Preston, J.-P., Macphee, M. -M., & Okeefe, A.- R. (2018). Kindergarten teachers notions of parent involvement and perceived challenges. *University of Prince Edward Islan. (53)*.
- Puur, M. (2019). *Koostöövõimalused ja tõhusus lapse kasvukeskkonna kujundamisel lastevanemate ja lasteaiaõpetajate hinnangul*. Publitseerimata bakalaureusetöö. Tartu Ülikool.
- Rimm-Kaufman, S. E., & Pianta, R. C. (2005). Family–School Communication in Preschool and Kindergarten in the Context of a Relationship-Enhancing Intervention. *Early Education & Development, 16(3)*, 287–316.
- Schihalejev, O. (2017). Koostöö ja head suhted. M. Sutrop., H. Toming, & T. Kõnnussaar (Koost), *Hea kooli käsiraamat*. (lk55-66). Tartu Ülikooli eetikakeskus.
- Steh, B., & Kalin, J. (2011). Building partner cooperation between teachers and parents. *Varia Journal, 1*, 81-99.
- Tropp, K., & Saat, H. (2008). Sotsiaalsete oskuste areng. E. Kikas, (Toim), *Õppimine ja õpetamine koolieelses eas* (lk 53-58). TÜ Kirjastus.
- Veisson, M. (2005). Lasteaiaõpetajate koostööst lastevanematega. L. Kivi., & H. Sarapuu (Koost), *Laps ja lasteaed. Lasteaiaõpetaja käsiraamat* (lk 123-127). Atlex.
- Veisson, M., & Suur, S. (2005). Koostöö lapsevanematega. *Haridus 8*, 16-17.
- Õun, T., & Suur, S. (2009). Lasteaia tegevuse ja peredega koostöö alused. K. Henno (Toim), *Lasteaialaps peres* (lk 138-144). Atlex.

LISAD

Lisa 1. Küsimustik lasteaiaõpetajale.

Lugupeetud lasteaiaõpetaja!

Aitäh, et oled leidnud aega antud küsimustiku täitmiseks!

Palun Teil vastata allolevale küsimustikule eesmärgiga selgitada välja, millised on Tartu linna ühe lasteaia õpetajate ja lapsevanemate arvamused tõhusa infovahetuse ning infovahetusega seotud koostöö ja suhtlusstiilide kohta.

Küsimustikule vastamine võtab aega keskmiselt 5 minutit ning sellele vastamine on vabatahtlik ja anonüümne.

Kogutud andmeid kasutatakse ainult üldistatud kujul uurimistöö tarbeks. Teie vastuste põhjal tehakse järeldused lasteaiaõpetajate ja lastevanemate omavahelise infovahetuse ning infovahetusega seotud koostöö ja suhtlusstiilide kohta.

Ette tänades

Marge Punga

3.kursuse üliõpilane

Tartu Ülikooli koolieelse lasteasutuse õpetaja õppekava

1. Palun hinnake, kui sageli Te järgmisi suhtluskanaleid kasutate lastevanematega omavaheliseks infovahetuseks? Märkige ära kõige sobivam vastusevariant igas reas. Vastamiseks kasutage skaalat 4 - "sageli", 3 – „mõnikord“, 2 – „harva“ ja 1 - "üldse mitte"

- facebooki e-list
- lasteaia e-keskkond Eliise-postkast
- mobiilsed kõned ja sõnumid
- rühma teadete tahvel
- vestlused lapse lasteaeda toomisel ja lasteaiast viimisel
- lastevanemate koosolekud
- lapse arenguestlused
- lasteaia üritused
- muu (palun täpsustage)

2. Kui rahul Te olete käesoleval hetkel enda rühmas lapsevanemaga infovahetuseks kasutatavate suhtluskanalitega?

- Väga rahul
- Pigem rahul
- Ei oska öelda
- Pigem mitte rahul
- Üldse mitte rahul

Palun põhjendage oma seisukohta.

3. Missugune suhtluskanal soodustab Teie arvates enim lapsevanemaga tõhusat infovahetust? Palun tooge välja kõige olulisem.

4. Kui sobilikuks Te hindate järgmisi koostöövorme infovahetuseks lapsevanemaga? Vastamiseks kasutage skaalat 5 - "täiesti sobilik", 4 – „pigem sobilik“, 3 – „ei oska öelda“ ja 2 - "pigem mitte sobilik" ja 1 – „üldse mitte sobiv“

- Lapsevanema aktiivne kaasamine lasteaia õppeprotsessi
- Lapsevanema aktiivne kaasamine lasteaia/rühma üritustesse
- Lapsevanemale igapäevaselt tagasiside andmine nende lapse arengu kohta
- Lapsevanematega informatiivsete koosolekute läbiviimine
- Individuaalsed kohtumised lapsevanemaga
- Lapsevanema vajaduspõhine nõustamine
- Videotelekonverentsi (nt. Zoomi) vestlused lapsevanemaga
- Muu (palun täpsustage)

5. Millist koostöövormi olete antud õppeaastal lapsevanemaga infovahetuseks enim kasutanud? Palun põhjendage oma vastust!

6. Palun hinnake, kuivõrd nõustute iga järgneva väitega mõeldes enda rühma peale. Märkige ära kõige sobivam vastusevariant igas reas. Vastamiseks kasutage skaalat 5 - "nõustun täielikult", 4 – „pigem nõustun“, 3 – „ei oska öelda“, 4 – „pigem ei nõustu“ ja 1 - "ei nõustu üldse"

- Infovahetuseks lapsevanematega puudub ühtne suhtluskanal.
- Vanemate kaasamine rühmas on olulisel kohal.
- Lasteaia ja vanemate koostöö on oluline.
- Laps tunneb ennast rühmas hästi, sest koostöö vanemate ja õpetajate vahel on usalduslik.
- Igapäevane suhtlus lapsevanema ja õpetaja vahel tagab hea koostöö.
- Lapsevanemale tagasiside andmine lapse arengu kohta on oluline.
- Vanemal on võimalus osaleda õppe- ja kasvatustegevuse planeerimisel.
- Vanemal on võimalus kaasa rääkida rühma tegevuste osas.

- Vanemad on aktiivsed osalejad rühma tegevustes ja lasteaia üritustel.
- Perekonnal ja õpetajal on võrdne roll lapse hariduse ja arengu ees.

7. Milliseks hindate enda koostööd lapsevanematega seoses infovahetusega?

- Väga hea
- Hea
- Ei oska öelda
- Halb
- Väga halb

8. Palun hinnake, kui sageli Te järgmisi suhtlusstiile kasutate tõhusaks infovahetuseks lapsevanemaga? Märkige ära kõige sobivam vastusevariant igas reas. Vastamiseks kasutage skaalat 4 - "sageli", 3 - „mõnikord“, 2 - „harva“ ja 1 - "üldse mitte"

- Säilitan suhtluses lapsevanemaga silmside.
- Suhtlen lapsevanemaga avatult ja heasoovlikult.
- Julgen välja öelda oma mõtteid isegi, kui need ei pruugi lapsevanemale meeldida.
- Ma ei kuula lapsevanemat ära ning sekkun vestlusesse.
- Käitun nii, et see lapsevanemale meeldib.
- Kuulan lapsevanemat ja vastan, kui ta on oma lause lõpetanud.
- Suhtlen hinnanguvabalt lapsevanemaga.
- Kuulan aktiivselt lapsevanemat temaga vesteldes.
- Tunnetan suhtlustõrget ning väldin seda lapsevanemaga vesteldes.
- Muu (palun täpsustage).

9. Milline suhtlusstiil on Teie arvates infovahetuseks kõige tõhusam? Palun põhjendage oma vastust!

Lisa 2. Küsimustik lapsevanemale.

Lugupeetud lapsevanem!

Aitäh, et oled leidnud aega antud küsimustiku täitmiseks!

Palun Teil vastata allolevale küsimustikule eesmärgiga selgitada välja, millised on Tartu linna ühe lasteaia õpetajate ja lapsevanemate arvamused tõhusa infovahetuse ning infovahetusega seotud koostöö ja suhtlusstiilide kohta.

Küsimustikule vastamine võtab aega keskmiselt 5 minutit ning sellele vastamine on vabatahtlik ja anonüümne.

Kogutud andmeid kasutatakse ainult üldistatud kujul uurimistöö tarbeks. Teie vastuste põhjal tehakse järeldused lasteaiaõpetajate ja lastevanemate omavahelise infovahetuse ning infovahetusega seotud koostöö ja suhtlusstiilide kohta.

Ette tänades

Marge Punga

3.kursuse üliõpilane

Tartu Ülikooli koolieelse lasteasutuse õpetaja õppekava

1. Palun hinnake, kui sageli Te järgmisi suhtluskanaleid kasutate lasteaiaõpetajatega omavaheliseks infovahetuseks? Märkige ära kõige sobivam vastusevariant igas reas. Vastamiseks kasutage skaalat 4 - "sageli", 3 – „mõnikord“, 2 – „harva“ ja 1 - "üldse mitte"

- facebooki e-list
- lasteaia e-keskkond Eliis
- e-postkast
- mobiilsed kõned ja sõnumid
- vestlused lapse lasteaeda toomisel ja lasteaiast viimisel
- lastevanemate koosolekud
- lapse arenguestlused
- lasteaia üritused
- muu (palun täpsustage)

2. Kui rahul Te olete käesoleval hetkel enda rühmas lasteaiaõpetajatega infovahetuseks kasutatavate suhtluskanalitega?

- Väga rahul
- Pigem rahul
- Ei oska öelda

- Pigem mitte rahul
- Üldse mitte rahul

Palun põhjendage oma seisukohta.

3. Missugune suhtluskanal soodustab Teie arvates enim lasteaiaõpetajatega tõhusat infovahetust? Palun tooge välja kõige olulisem.

4. Kui sobilikuks Te hindate järgmisi koostöövorme infovahetuseks lasteaiaõpetajatega? Vastamiseks kasutage skaalat 5 - "täiesti sobilik", 4 – „pigem sobilik“, 3 – „ei oska öelda“ ja 2 - "pigem mitte sobilik" ja 1 – „üldse mitte sobiv“

- Lapsevanema aktiivne kaasamine õpetaja poolt lasteaia õppeprotsessi
- Lapsevanema aktiivne kaasamine õpetaja poolt lasteaia/rühma üritustesse
- Lapsevanemale igapäevane tagasiside andmine õpetaja poolt lapse arengu kohta
- Lastevanemate informatiivsed koosolekud
- Individuaalsed kohtumised lasteaiaõpetajatega
- Lapsevanema vajaduspõhine nõustamine õpetaja poolt
- Videotelekonverentsi (nt. Zoomi) vestlused lasteaiaõpetajatega
- Muu (palun täpsustage)

5. Millist koostöövormi olete antud õppeaastal lasteaiaõpetajatega infovahetuseks enim kasutanud? Palun põhjendage oma vastust!

6. Palun hinnake, kuid võrd nõustute iga järgneva väitega mõeldes enda lapse rühma peale. Märkige ära kõige sobivam vastusevariant igas reas. Vastamiseks kasutage skaalat 5 - "nõustun täielikult", 4 – „pigem nõustun“, 3 – „ei oska öelda“, 4 – „pigem ei nõustu“ ja 1 - "ei nõustu üldse"

- Infovahetuseks lapsevanematega puudub ühtne suhtluskanal.
- Vanemate kaasamine rühmas on olulisel kohal.
- Lasteaia ja vanemate koostöö on oluline.
- Laps tunneb ennast rühmas hästi, sest koostöö vanemate ja õpetajate vahel on usalduslik.
- Igapäevane suhtlus lapsevanema ja õpetaja vahel tagab hea koostöö.
- Lapsevanemale tagasiside andmine lapse arengu kohta on oluline.
- Vanemal on võimalus osaleda õppe- ja kasvatustegevuse planeerimisel.
- Vanemal on võimalus kaasa rääkida rühma tegevuste osas.
- Vanemad on aktiivsed osalejad rühma tegevustes ja lasteaia üritustel.
- Perekonnal ja õpetajal on võrdne roll lapse hariduse ja arengu ees.

7. Milliseks hindate enda koostööd lasteaiaõpetajaga seoses infovahetusega?

- Väga hea
- Hea
- Ei oska öelda
- Halb
- Väga halb

8. Palun hinnake, kui sageli Te järgmisi suhtlusstiile kasutate tõhusaks infovahetuseks lasteaiaõpetajatega? Märkige ära kõige sobivam vastusevariant igas reas. Vastamiseks kasutage skaalat 4 - "sageli", 3 – „mõnikord“, 2 – „harva“ ja 1 - "üldse mitte"

- Säilitan suhtluses lasteaiaõpetajaga silmside.
- Suhtlen lasteaiaõpetajaga avatult ja heasoovlikult.
- Julgen välja öelda oma mõtteid isegi, kui need ei pruugi lasteaiaõpetajale meeldida.
- Ma ei kuula lasteaiaõpetajat ära ning sekkun vestlusesse.
- Käitun nii, et see lasteaiaõpetajale meeldib.
- Kuulan lasteaiaõpetajat ja vastan, kui ta on oma lause lõpetanud.
- Suhtlen hinnanguvabalt lasteaiaõpetajaga.
- Kuulan aktiivselt lasteaiaõpetajat temaga vesteldes.
- Tunnetan suhtlustõrget ning väldin seda lasteaiaõpetajaga vesteldes.
- Muu (palun täpsustage).

9. Milline suhtlusstiil on Teie arvates infovahetuseks kõige tõhusam? Palun põhjendage oma vastust!

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Marge Punga, annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) minu loodud teose Tartu linna ühe lasteaia õpetajate ja lastevanemate arvamused tõhusa omavahelise infovahetuse, koostöö ja suhtlusviiside kohta, mille juhendaja on Kristel Ruutmets, reprodutseerimiseks eesmärgiga seda säilitada, sealhulgas lisada digitaalarhiivi DSpace kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.

Annan Tartu Ülikoolile loa teha punktis 1 nimetatud teos üldsusele kättesaadavaks Tartu Ülikooli veebikeskkonna, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace kaudu Creative Commons'i litsentsiga CC BY NC ND 3.0, mis lubab autorile viidates teost reprodutseerida, levitada ja üldsusele suunata ning keelab luua tuletatud teost ja kasutada teost ärieesmärgil, kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.

Olen teadlik, et punktides 1 ja 2 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.

Kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei riku ma teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse õigusaktidest tulenevaid õigusi.

Marge Punga

23.05.2022